

Medicin kan snart stå frit fremme

Et flertal i Folketinget har valgt at trodse advarslerne fra Apotekerforeningen og flere andre organisationer. Fra 2018 må forskellige typer håndkøbsmedicin stå frit fremme på apoteker såvel som i supermarkeder og kiosker

---

Af Jacob Høning Andersen og
Karoline Persdatter Gotfredsen

Hvad enten man er apoteker, forbruger eller kiosk-ejer, kan man lige så godt vænne sig til tanken. Medicin skal ikke længere nødvendigvis være gemt væk, hvor kunderne ikke selv kan få fingre i den. Det er snart op til apotekerne, supermarkederne og de mange andre, som må sælge håndkøbsmedicin, at vurdere, om de vil lade nikotintygggegummi, sugetabletter og visse andre typer medicin stå frit fremme på hylderne på lige fod med almindelige varer.

”Når borgerne får lov til selv at tage medicin ned fra hylderne, sender det et helt forkert signal om, at medicin er en helt almindelig og harmløs forbrugs-vare. Det er et forkert signal. Medicin er farligt, hvis det bliver brugt forkert. Derfor bør medicin kun udleveres af apotekets eksperter, så borgerne har nem adgang til rådgivning,” siger formand for Apotekerforeningen Anne Kahns.

Undersøgelser viser, at hver femte håndkøbskunde efterspørger forkert medicin i forhold til deres symptomer eller tager medicinen forkert eller oplever andre problemer med medicinen. Så rådgivningen er vigtig. Også når det gælder håndkøbsmedicin.

Frygter et større misbrug

Apotekerforeningens formand bakkes op af Kim Dalhoff, som er overlæge og professor ved Giftlinjen. Han frygter, at indførelsen af selvvalg vil føre til

mere arbejde for Giftlinjen og på landets hospitaler.

”Vi kan se, at når man øger tilgængeligheden, så skaber man også øget misbrug. Det er ikke altid et tilsigtet misbrug, men når folk selv kan vælge medicinen, og de ikke får rådgivning af farmakonomer eller farmaceuter, så går det oftere galt,” siger han.

Kim Dalhoff nævner som eksempel, at det ser ud, som om at der er sket et fald i forgiftninger med paracetamol, siden de store pakker med mere end 20 piller kom på recept. Paracetamol er i folkemunde kendt som hovedpinepiller som eksempelvis Pano-dil eller Pinex.

Kim Dalhoff frygter, at et liberaliseret håndkøbslægemiddel som Marzine, der bliver brugt mod eksempelvis køresyge, vil blive misbrugt.

”Det er et af de præparater, som vi får mange henvendelser om, og hvis man tager en overdosis af det, så kan det medføre døden. Det er selvfølgelig bekymrende, at det kommer ud, hvor folk selv kan tage det ned af hylden,” siger Kim Dalhoff.

Salget stiger, når det bliver nemmere at købe medicin

Også Mogens Bjerre, erhvervsforsker og lektor ved Institut for Afsætningsøkonomi på Copenhagen Business School, mener, at beslutningen vil ændre på danskernes medicinvaner. Han vurderer, salget af medicin vil stige. Det skyldes, at selvvalg vil gøre det lettere for forbrugerne at købe medicin.

”Mange forbrugere forstår i forvejen ikke, hvorfor de ikke bare selv kan tage det ned fra hylden, når det alligevel ikke er receptpligtig medicin. De opfatter håndkøbsmedicin som ganske ufarligt,” mener CBS-ektoren.

Han påpeger i den sammenhæng, at når håndkøbsmedicin sælges side om side med chips og pulverkaffe, vil det styrke danskernes opfattelse af håndkøbsmedicin som harmløst. En tidligere Mega-fon-undersøgelse foretaget for Apotekerforeningen

Fra 2018 kan medicin på både apotekerne og i detailhandlen rykkes ud, hvor borgerne selv kan tage den fra hylden.

har vist, at 27 procent af de adspurgte var enige eller overvejende enige i, at håndkøbsmedicin, der forhandles i detailhandelsbutikker, er ufarlig og kan indtages uden risiko.

Mogens Bjerre er heller ikke i tvivl om, at selvvalg vil føre til flere impulskøb.

”Når forbrugerne er i supermarkedet for at handle dagligvarer og ser hylderne med håndkøbsmedicin, vil mange tænke: ’Nå ja, det mangler jeg jo’. En del forbrugere vil også købe det, selvom de ikke har brug for det, men bare for at have det på lager derhjemme,” vurderer Mogens Bjerre.

Han pointerer, at det ikke nødvendigvis er ensbetydende med et merforbrug. ”Selvom det vil føre til flere impulskøb, er det ikke sikkert, at forbruget vil stige i samme omfang. Men der er nogen sandsynlighed for, at adgangen til produkterne i hjemmet vil kunne øge forbruget. Omfanget er dog svært at vurdere.”

Anne Kahns er enig med Mogens Bjerre i, at lov-

ændringen vil skabe et større salg.

”Vi har kæmpet med næb og klør imod dette forslag, fordi vi mener, at det slækker på medicinsikkerheden. Jeg forstår ikke, at regeringen har valgt at gennemføre forslaget. Næsten alle organisationer på sundhedsområdet er imod det og udtrykker de her bekymringer. Det er en beslutning, der slet ikke harmonerer med sundhedsordførernes normale prioritering af hensynet til patientsikkerhed og korrekt medicinering,” siger hun. ■

Organisationer mod selvvalg

En lang række organisationer på sundhedsområdet har udtalt sig imod selvvalg. Blandt andre Lægeforeningen, Ældre Sagen, Dansk Sygeplejeråd, Farmakonomforeningen og Forbrugerrådet Tænk.

Forslaget stammer fra Lægemiddelindustriforeningen (Lif) og er gennemført af regeringen, Dansk Folkeparti og Socialdemokratiet.